

Ceny prenumeraty:

We Lwowie

bez doręczenia do domu
miesięcznie . . . M. 440
z dostawą . . . . M. 500

Słowo Polskie

Cena pojedynczego numeru

we Lwowie i na prowincji:

20 Mk.

z prz.
za gra

559

Wrocław
Biblioteka Jagiellońska

i codziennie rano

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni:
Lwów, ul. Zimorowicza 11-15.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się

Rekopi: w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacji uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegramów: Słowo Polskie, Lwów Tel. 27.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Słowa Polskiego“.

Redaktor naczelny Dr. Wacław Mejbaum.

Pzekome odosobnienie Francji i niezadowolenie Niemiec.

Genua. (Havas). Koła niemieckie, które rozpowszechniły fałszywą wiadomość o rzekomym odosobnieniu Francji, objawiają obecnie żywe niezadowolenie z procedury przestrzeganej w dyskusji w sprawie rosyjskiej. Delegaci niemieccy, odsunięci od udziału w dyskusjach, odnieśli wrażenie, jakoby odebrano im możliwość odgrywania odpowiedniej roli w kwestji rosyjskiej, pod czas gdy w Berlinie przygotowali oni plan wspólnej akcji z rządem sowieckim.

Genua. (PAT.) Pisząc o naradach, jakie się odbyły między delegatami Francji, Włoch, Belgji i Rosji, „Cittarino“ podkreśla fakt nieobecności delegata niemieckiego i przypisuje to temu, że w naradach tych sprawy niemieckie nie były brane pod uwagę. Nie jest jednak wykluczonym — dodaje dziennik — że Niemcy będą mogły brać udział w podobnych naradach, skoro tylko będą miały być omawiane sprawy bezpośrednio je obchodzące.

Sprawa rosyjska w Genui.

Genua. (PAT.) Wczoraj popołudniu zebrała się konferencja ekspertów koalicyjnych, by omówić z delegatami rosyjskimi sprawę długów przedwojennych. Litwinow zgłosił kontrproponycje rosyjskie i wywodził, że aljanci występując zbrojnie przeciw bolszewikom, wyrządzili wielkie szkody, szczególnie w północnej Rosji zniszczyli oni przedsiębiorstwa przemysłowe i koleje. Do tego przyłączyłyby się jeszcze szkody powstałe z blokady oraz z ofiar wojny. Żądania rosyjskie z tego tytułu wynoszą około 35 milionów w złocie. Do tego przyłączają się także inne żądania, jak żądanie za utratę Bessarabji, które Litwinow podaje w wysokości 15 miliardów rb. w złocie. Rosjanie uznają swe długi przedwojenne, jeżeli jednakże od nich odciągnie się to, czego żądają Rosjanie, wówczas aktywa będą po stronie rosyjskiej. Litwinow oświadczył w dalszym ciągu gotowość poczynienia aljantom koncesji, obstawiał jednakże przy zasadzie wzajemnego rozliczenia się. — Wśród takich okoliczności rozpoczęła się wczoraj n L. George'a w willi Alberto nowa konferencja szefów rządów koalicyjnych, z wyjątkiem Japonii, z delegatami rosyjskimi w kwestji długów. Następnie oświadczył L. George, że żądania Rosji nie nadają się do przyjęcia. Zapytał on przedstawicieli sowieckich, czy w rzeczywistości przyjechali oni tylko po to, aby sprawić aljantom niespodziankę. Aljanci nie mogą nigdy przyznać Rosji prawa do stawiania żądań pod ich adresem. Francja rozpoczęła wojnę dla Rosji. Ponieważ wypadki w Serajewie i ich następstwa właściwie tylko bezpośrednio dotyczyły Rosji, mimo tego zawarła Rosja sowiecka pokój w Brześciu Litewskim i zwołała w ten sposób wielką część wojsk niemieckich, które zostały następnie skierowane przeciw aljantom. Lloyd George oświadczył następnie, że aljanci nie mogą zajmować się w żaden sposób pretensjami Rosji i muszą raczej obstawać przy tem, aby Rosjanie wypełnili warunki rzeczoznawców londyńskich. Jeżeli odpowiedź delegatów rosyjskich będzie jasna i wyraźna, wówczas także aljanci dotrzymają warunków zawartych w sprawozdaniu rzeczoznawców rosyjskich, w szczególności zaś przyznają Rosjanom moratorium, które zaproponowali rzeczoznawcy londyńscy. Aljanci uwzględnią przytem trudne położenie Rosji i weźmą pod uwagę, że Rosja brała udział w wojnie po stronie aljantów. L. George zakończył swą mowę następująco: Jeżeli odpowiedź rosyjska wypadnie niepomyślnie, wówczas konferencja o ile to dotyczy Rosji, będzie uważana za ukończoną. Cziczerin odpowiedział, że wojna od r 1914—1918 była wypadkiem, który dotyczył przede wszystkim Wielkiej Brytanji i Niemiec. Pokój zawarty w Brześciu Litewskim nie był zdradą ze strony Rosji, gdyż Rosja wyczerpała swoje środki, musiała zawrzeć ten pokój, niekorzystny dla siebie. Dalej mówił Cziczerin o korzyściach, jakie wojna miała przynieść Rosji sowieckiej. Powiedział on, że wie o tem, iż aljanci obiecali Rosji Konstantynopol. Gdyby dziś Rosji ofiarowano Konstantynopol, to oddałaby go ona Turcji angielskiej. W rzeczywistości ententa nie życzyła sobie niczego innego, jak tylko aby zniszczyć Rosję sowiecką, co się jej jednak nie udało. Skwitowaliśmy się zatem, powiedział Cziczerin, i nie mamy sobie nic do zarzucenia. Wreszcie oświadczył Cziczerin, iż gotów jest uznać program w Cannes, ale tylko na zasadzie

Wicem. Strassburger o konferencji genueńskiej.

Genua. (AW) Wiceminister Strassburger delegat polski w komisji ekonomicznej określił w następujący sposób stan zagadnień ekonomicznych na konferencji genueńskiej: Najważniejszą sprawą jest odbudowa Rosji. Obrady nad tą sprawą będą się odbywać prawdopodobnie tylko w podkomisji politycznej z udziałem ekspertów ekonomicznych. Sprawy, nad którymi będzie obradować komisja ekonomiczna, dotyczą głównie zniesienia rozporządzeń obowiązujących w dziedzinie obrotu towarowego i wprowadzenia wolnego handlu. Polska już przedtem wprowadziła u siebie zasady wolnego handlu, przeto uchwały tej komisji nie będą dla niej nowością. Jednakowoż niektóre państwa małej ententy, jakoteż Szwajcarya bronieć się będą uparcie przeciw wprowadzaniu zasady wolnego handlu w

obrocie towarowym. Przeciwnie państwa bałtyckie ze względu na stan swego przemysłu zasadę tę będą popierać. Wielkie mocarstwa bardzo usilnie sprzeciwiają się pozostawieniu nadal w mocy obowiązującej wyżej wymienionych rozporządzeń. W sprawie tej więc odegrać może Polska rolę mądrytera wpływając łagodząco na stanowisko niektórych z państw małej ententy, opierających się wprowadzenia wolnego handlu. Przed posiedzeniem komisji ekonomicznej Polska, państwa małej ententy i bałtyckie wykażą swe punkty widzenia wraz z odpowiednią deklaracją. Udział ekspertów ekonomicznych w posiedzeniach komisji odbędzie się na zasadzie, że Polska, państwa m. ententy i bałtyckie reprezentowane będą w każdej podkomisji przez I przedstawiciela.

Litwinow zabrawszy ponownie głos, oświadcza, że sumy 50 miliardów w złocie nie należy uważać za definitywną i co do jej ustalenia można jeszcze dalej pertraktować. W dyskusji zabierał głos także Krassin. Po oddaleniu się delegacji sowieckiej obradowali delegaci koalicyjni do godz. 5 popołudniu. L. George oraz delegaci innych państw byli zdania, że od przedstawicieli rosyjskich musi się otrzymać odpowiedź nie tylko co do zasad uchwalonych w Cannes, lecz także co do ich praktycznego zastosowania. Zgodzono się, aby Rosjanom udzielić czasu na ponowne rozważenie sprawy i dać im możliwość porozumienia się z Moskwą. Wobec tego komisja polityczna zbierze się dopiero wtedy, gdy odpowiedź Rosji będzie już gotowa. Rosjanom nie naznaczono żadnego terminu, atoli prezydent konferencji będzie mógł zwołać plenarne posiedzenie komisji politycznej kiedy uzna to za wskazane. Należy jeszcze dodać, że delegaci rosyjscy żądali pertraktacji w sprawie długów nie tylko ze samymi aljantami, lecz z całym komitetem politycznym. Barthou oświadczył na to, że byłoby bezcelowem pertraktować o innych sprawach Rosji, dopóki nie ma pewności, czy Rosja gotowa jest zapłacić swoje dawne długi.

Rzym (W. B. K.) „Messagero“ donosi: Czterogodzinna konferencja aljantów, odbyta z Rosjanami w sobotę, pozwala zmienić stanowisko ekspertów londyńskich w sprawie rosyjskich długów przedwojennych. Rosjanie żądają za pomoc w pierwszych latach wojny 20 miliardów franków. Dalej żądają oni ustanowienia różnicy między pożyczkami państwowymi a kredytami prywatnymi. Na tym punkcie stanęły rokowania sobotnie. Projekt międzynarodowego konsorcjum do finansowania przedsiębiorstw cudzoziemskich w Rosji na razie odłożono. O pojedynawczości świadczy okoliczność, że w sobotę nie mówiono już więcej o kontroli francuskiej oraz że aljanci okazali skłonność zrewidowania cyfry ogólnych długów rosyjskich oraz przyznania moratorium. W szczególności zwracano w sobotę uwagę na umiarkowanie delegatów francuskich.

Genua. (PAT.) Przedstawiciele Rosji sowieckiej okazali się nieprzyjemnymi w sprawie spłaty długów wojennych Rosji, uzależniając ją od wypłaty odszkodowania za straty poniesione przez obywateli rosyjskich w związku z akcją kontrrewolucyjną. Delegaci państw sprzymierzonych omówią sposób dalszego postępowania w tej sprawie.

Rakowski o kontrproponycjach rosyjskich.

Genua. (PAT.) W wywiadzie udzielonym dziennikarzom oświadczył Rakowski między innymi co następuje: Gdyby punkt widzenia rzeczoznawców londyńskich miał zwyciężyć, nie miałobyśmy ani pokoju ani ekonomicznej odbudowy Europy, lecz jedynie nowy okres konfliktów. Rosja utraciłaby swoją niezależność ekonomiczną i polityczną, przeszło 150 milionów ludzi w Rosji ugiąłoby się pod ciężarem długów. Zgodnie z zasadą wyrażoną w postulatach konferencji i w Cannes, przyjmując Rosja obowiązek wypłaty odszkodowań i indemnizacji za czyny popełnione za czasów poprzedniego rządu. Rosja nie występuje z rewizjami politycznymi za akcję Kołczaka, Denikina i Wrangla, powstrzymuje ją bowiem od tego duch porozumienia. Jednakże Rosja musi przedstawić swoje kontrproponycje i będzie domagać się, aby je poddano dyskusji. Projekt rzeczoznawców nie leczy się ze zmianami politycznymi oraz z opinją publiczną wogóle. Zdaniem Rakowskiego musi dać Rosja w sprawie odszkodowań za dobra skonfiskowane odpowiedź odmowną. Co się tyczy sprawy długów wojennych Rosji, to ta sprawa zdaniem delegata rosyjskiego winna być rozwiązana w drodze umiędzynarodowienia tego długu. W razie narptkania w tej sprawie oporu ze strony innych mocarstw, musielibyśmy poruszyć naszą kontrproponycję w sprawie zwrotu kosztów związanych z akcją wojenną przeciwko kontrrewolucjonistom. W związku z temi informacjami, zaznacza dziennik „Cittarino“, że wywody delegata rosyjskiego cechuje optymizm, który zresztą podziela pismo. Dziennik zapytuje wszakże ze zdumieniem, co się stało z komunistycznymi zasadami Rakowskiego.

Anglia naprawia stosunki z Japonią.

Leafield. (Radio). Książę Walji został powitany w Japonji z wielkimi owacjami. Z okazji jego przybycia wysłał mikado telegram do króla angielskiego w którym stwierdza serdeczność stosunków japońsko-angielskich. Książę zwiedził uniwersytet i był obecnym na bankiecie wydany na jego cześć przez profesorów uniwersytetu.

Pocztą i Telegraf w budżecie na rok 1922.

Według expose p. ministra skarbu preliminowane do chodu Ministerstwa poczt i telegrafów wynoszą 14,500,000,000 Mk. prelimin. wydatki 15,500,000,000. Niedobór roku 1922 zmniejszył się w stosunku do nie doboru roku zeszłego o 4 prc.

Główne źródło stanowią opłaty pocztowe, telegraficzne i telefoniczne; w mniejszych pozycjach figurują opłaty radiotelegraficzne, świadczenia stron na budowę linii telegraficznych, telefonicznych itp.

Istnieje jednak nadzieja, że rozwój obrotu handlowego z Rosją wpłynie korzystnie na wzrost dochodów pocztowych.

Z ogólnej sumy wydatków 15,500,000,000 wypada na wydatki administracyjne 14,500,000,000, w tem wydatki osobowe wynoszą przeszło 8 miliardów i stanowią przeszło 50 prc. całkowitego wydatków Zarządu pocztowego przy ogólnej cyfrze personelu 25,900 osób.

Przeprowadzenie redukcji personelu będzie możliwem dopiero po przeprowadzeniu jednolitej organizacji urzędów pocztowych w całej Polsce i po uzyskaniu odpowiedniej liczby należycie wyszkolonych pracowników.

W tym celu wstawiono na kształcenie urzędników znaczniejsze kredyty.

Wydatki eksploatacyjne wynoszą z górą 2 miliardy, w czem prawie połowa przypada na koszty przewozu pocztowy oraz konserwację linii telefonicznych i telegraficznych.

Na wydatki inwestycyjne w tym resorsie przeznaczają preliminarz 4 miliardy.

W tem jednak prawie trzy czwarte bo 2,888 milionów zajmują koszty budowy transatlantycznej stacji radiotelegraficznej w Warszawie, która ma nam dać bezpośrednio połączenie z Francją i Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej.

Pozostały miliard ma przeznaczenie służyć, jak powiada p. minister skarbu na dostosowanie sieci telegraficznych i telefonicznych do planowego centralnego punktu, jakim jest Warszawa obecnie. Dalej odbudowę sieci, zniszczonych działaniami wojennymi, szczególnie na kresach wschodnich, następnie rozbudowę sieci telefonicznych w niektórych miastach jak w Łodzi, Krakowie itp.

Niestety jednak, mimo tego, że i p. minister poczt i telegrafów i p. minister skarbu znają dobrze stosunki lwowskie i wiedzą, że telefony u nas są jeszcze przed wojennym mytem — o którym Lwów już prawie zapomnieli — nie widać z preliminarza, czy i jaka kwota przeznaczona będzie na odbudowę i rozszerzenie sieci telefonicznej we Lwowie.

O tem powinni pamiętać nasi posłowie w czasie dyskusji budżetowej i przypomnieć się o interesy Lwowa.

Z kraju.

— Wznowienie lecznicy w Kosowie. Znany w szerokich kołach inteligencji zakład dra Tarnawskiego w Kosowie, tym uroczym zakątku Pokucia, będzie na nowo otwarty już 12. maja br. po 8 latach nieczynności dzięki staraniom spółki administracyjnej, która łoży na odbudowę i inwestycje w zniszczonych w czasie wojny urządzeniach. Zakład pozostawać będzie pod kierunkiem leczniczym dra Apolinarego Tarnawskiego, który będzie go prowadził przy pomocy syna swego dra Wita T., obecnie już lekarza. Wszystkie dawne cechy zakładu będą zachowane, jedynie ilość miejsc będzie ograniczona do 50 osób. Kosów — jak wiadomo — leży o 4 mile od Kołomyż, z którą łączy go komunikacja automobilowa.

PROF. UNIW. KS. DR. STEFAN SZYDELSKI.

Czy prawdziwie zmartwychwstał?

(Dokończenie.)

W źródłach najstarszej tradycji chrześcijańskiej nie ma śladu jakiegś rywalizacji między Piotrem a Jakóhem na temat, komu się narzód ukazał zmartwychwstały P. Jezus. Niema też śladu podań, że owych „pięciuś” św. Pawła miały to być świadkowie zstąpienia Ducha Świętego i że oni tem samem mogli świadczyć o ukazaniu się Zmartwychwstałego jedynie „duchowem”. Niema też nigdzie w źródłach, że wizja Piotra była pierwszą.

Źródła natomiast mówią wyraźnie i zgodnie, że ciało Pana Jezusa zdjęte z krzyża złożono w pobliskim grobie, że ten grób znaleziono w niedzielę zrana pustą, że narzód amoi ogłosił zmartwychwstanie Chrystusa niewiastom przy grobie, że następnie sam Chrystus zmartwychwstały ukazywał się niewiastom, Apostołom i uczniom, w rozmaitych czasach i miejscach w Jerozolimie i Galilei.

Źródła podają jeszcze zgodnie, że sami Apostołowie na cud zmartwychwstania Pana nie byli przygotowani, że go nie wyczekiwali, że pierwszym o nim wieściom nie dawali wiary, że dopiero wskutek roz-

Najnowsze i niezrównane arcydzieło filmowe.

Dramat w 5 wielkich aktach z życia CESARZOWEJ ELŻBIETY AUSTRIACKIEJ p. 1.

TRAGEDJA W GENEWIE

wyświetlają obecnie w „MARIYSIENCE” i „KOPERNIKU”.

Naczelnik Państwa w Wilnie.

Wilno. (PAT.) Dnia 15. bm. o godz. 13.30 przybył tu Naczelnik Państwa z małżonką, witany przez członków Komisji Rządzącej, posłów na Sejm, profesorów uniwersytetu, radnych miejskich, przedstawicieli duchowieństwa oraz stowarzyszeń. Naczelnik Państwa po wyjściu z pociągu przeszedł przed frontem kompanji honorowej.

Machno aresztowany w Śniatynie.

Watażka Machno, który przez 2 lata prowadził partyzancką wojnę z bolszewikami w okolicach Jekaterynosławia i dwukrotnie dostawał się w ich ręce, przed rokiem schronił się na terytorjum rumuńskie, gdzie był internowany. Przed tygodniem, gdy rząd rumuński ogłosił, że go wyda Sowietom, uciekł z Rumunii i w okolicach Śniatyna przeszedł granicę polską wraz z żoną, 17 oficerami i 100 kombatanami. Starostwo w Śniatynie ma rozkaz Województwa zatrzymać całe to towarzystwo do dalszego rozporządzenia władz.

Wrangel ucieknie z Belgradu?

Londyn. (Havas). Angielski urząd spraw zagranicznych zwrócił się do rządu jugosłowiańskiego z żądaniem udzielenia wyjaśnień w sprawie pobytu gen. Wrangla w Belgradzie.

Utrzymanie rodziny

Karola Habsburga.

Paryż. (Havas). Jak donosi Matin, Rada ministrów zaprowadziła onegdaj przedstawicieli dyplomatycznych państw sukcesyjnych byłej monarchji austriacko-węgierskiej celem omówienia sprawy apanaży, jakie miałyby być przyznane eks-cesarzowej Zycie. Przedstawiciel Włoch oświadczył, że Włochy gotowe są do pokrycia przypadających na nie kosztów utrzymania rodziny b. cesarza Karola.

Papież nie popiera rewizji traktatów pokojowych.

Rzym. (Havas), „Osservatore Romano” popiera stwierdzić, że orędzie papieskie wystosowane ostatnio do arcybiskupa genuńskiego, nie popiera bynajmniej sprawy rozpatrzenia traktatów pokojowych oraz odszkodowań.

mawiania ze Zmartwychwstałym, dotykania się go niejako palcami, przekonwali się mocznie, że to rzeczywiście Mistrz ich zmartwychwstał i im się ukazywał.

Tak mówią źródła i tak one tłumaczą początek późniejszej wiary w Zmartwychwstanie Zbawiciela, a wobec tych źródeł hipotezy Meyera'a, Harnack'a i innych są tylko bajaniem, są „przypowieścią” w znaczeniu śp. Andrzeja Niemojewskiego, miła, słodka przy powieści.

Źródła nie dostarczają nawet cienia jakiegoś podania, że „pierwsza” wizja Piotra mogła powstać za wpływem dawniejszego „przeżycia” chwalebnego Przemienienia. Źródła przeciwnie, mówiąc o zmartwychwstaniu, nie o Przemienieniu nie wspominają i nie przedstawiają najmniejszego związku między Przemienieniem a Zmartwychwstaniem. Źródła w ogólności mówią jasno o rzeczywistości wielokrotnem ukazaniu się Zmartwychwstałego, tak że go Apostołowie i uczniowie zmysłami swemi widzieli, słyszeli i dotykali się, od niego chleb otrzymywali, z nim rozmawiali.

Taka treść zawierają najstarsze pomniki tradycji chrześcijańskiej, taką treść podaje też przytoczony na początku ustęp z Listu św. Pawła do Koryntjan.

Tradycja najstarsza z czasów apostoelskich nie zna „wizji duchowyciel”, ale wyraźnie mówi o rzeczywistości i prawdziwym zmartwychwstaniu Zbawiciela. Wszelkie też koncepcje naukowe, jakie postawiono dawniej, czy dzisiaj, aby obejść cud Zmartwychwsta-

Dzwony starodawne.

Taki jest tytuł książki, która ukazała się niedawno w druku jako praca o dzwonach b. Galicji, do r. 1600. Autor jej zasłużony konserwator krakowski z czasów wojny Dr. Szydłowski kreśli w niej dzieje odlewnictwa dzwonowego w granicach lokalnych i czasowych wyżej określonych a opiera swą pracę na materiałach zebranych przez siebie, Dr. Tomkowicza i Dr. Koperę w zachodniej b. Galicji, a przez Dr. Badeckiego w środkowej i wschodniej połaci tej dawnej prowincji austriackiej.

W pierwszych trzech ustępach daje nam autor syntetyczny obraz rozwoju dzwonolewnictwa, jakie przechodziło ono od końca w. XIII do r. 1600. Rozwój ten opiera autor po części na danych zamieszczonych na pojedynczych egzemplarzach, po części zaś gdy dat takich brak, na formach dzwonów jakoteż ich ornamentacji potrójnej: inskrypcyjnej, dekoratywnej i figuralnej. W pierwszym okresie od końca w. XIII do połowy w. XV występują dzwony wydłużone opatrzone napisami w gotyckich majuskułach, które zbliżają się kształtami do romańskich kapitalików a przez nie do t. zw. antykw. Są to inskrypcje najpiękniejsze, w których charakterze umieszczony jest na okładce tytuł książki. W tym okresie brak z reguły ornamentacji dekoratywnej, a rzadko tylko spotyka się figuralną.

Drugi okres od poł. XV. do pocz. w. XVI. obejmuje dzwony, które posiadają napisy gotycką minuskułą ryte. W późniejszych zjawiają się już tu i ówdzie ornamentacje dekoratywne jakoteż figuralne. Z tej epoki wyszukano dwóch ludwisarzy Krakowskich Freudentala i Earda, jakoteż zbadano, że twórcą jednego z dzwonów z r. 1506 jest sławny Norymberczyk Piotr Visser St., który około tego czasu prawdopodobnie był w Krakowie.

W trzecim okresie renesansowym od r. 1510. aż do końca w. XVI. występuje już na dzwonach ornamentacja inskrypcyjna w kształcie renesansowej majuskuły zbliżonej do naszego dzisiejszego pisma. Na dzwonie wieży ratuszowej lwowskiej zjawia się ten charakter pisma już w r. 1491. W Krakowie mamy w tym czasie dwóch sławnych ludwisarzy Hansa Beharna, który jest twórcą dzwonu „Zygmunta” z r. 1510 i Oswalda Baldnera. Po Niemczech zaczyna uprawiać sztukę ludwisarską Polacy. Odtąd coraz częściej zjawia się na szyi dzwonów powyżej i poniżej napisu koronka dekoracyjna w kształcie listków wzg. rogów obfitości lub wijące się na kształt łodygi sznura z listkami.

W czwartym ustępie przedstawia autor rozwój dekoracji dzwonowej ornamentacyjnej i figuralnej jakoteż omawia treść i język inwokacji dzwonowych, przyczem zwraca uwagę na to, że nie zawsze można na podstawie danych stylistycznych określić datę powstania zabytku.

Praca kończy się mozolnie zebrany i ściśle ułożony katalogiem dzwonów od k. XIII. do r. 1600. Wogólności zaś stanowi ona nietylko wzorową inventaryzację tych zabytków, ale co najważniejsze, umiejętną i ściśle naukową klasyfikację tychże jakoteż syntetycznie opracowaną ewolucję tego ciekawego rodzaju przemysłu artystycznego przynajmniej w jednym zaborze dawnej Polski.

Ks. Wład. Żyła.

nia, okazały się tylko budowaniem na piasku, legenda, strukturą sztuczną, nie jakąś zdobyczą naukową.

Także najnowsza hipoteza Meyera i Harnacka jest taką sztuczną budową, nie mającą za sobą ani cienia świadectwa źródeł historycznych. Nauka musi się wypowiedzieć bezwarunkowo przeciw takim hipotezom.

Nauka i krytyka historyczna, jeśli chce pozostać obiektywną i nie zejść z drogi badań źródłowych na grzeskłe pola hipotez całkiem subiektywnych, musi przyjąć, jak głosi Kościół katolicki po wszystkie czasy, że Chrystus zmartwychwstał prawdziwie.

Tylko prawdziwe Zmartwychwstanie Chrystusa mogło stać się podstawą chrześcijaństwa od samego początku i tylko prawdziwe Zmartwychwstanie jest nam przekazane przez tradycję apostoelską; ale też tylko prawdziwe Zmartwychwstanie Chrystusa może mieć po wszystkie czasy to znaczenie, jakie ono miało dla straconej duszy ludzkiej w wiekach minionych.

Z szczerą wdzięcznością ku Bogu radujmy się, że Zmartwychwstanie Chrystusa, nie jest legendą, ale prawdą historyczną, i że owe szczytne uczucia wiary i nadziei, które nas karmiły w uroczystość Zmartwychwstania w ciężkich latach niewoli, nie okazały się uludą, lecz również prawdą.

Polska katolicka wierzyła w Zmartwychwstanie Pańskie, gdy leżała w grobie i będzie tem silniej w nie wierzyć, gdy samą zmartwychwstała.

Produktowność naszych szkół.

Jak we wszystkich dziedzinach, tak i w życiu szkolnym wojna zostawiła swe ujemne ślady. Poziom bank obniżył się, grożąc wprost katastrofą. Przy maturach można słyszeć czasem odpowiedzi wprost humorystyczne, gdyby w nich nie było tragedii szkoły. Przed rokiem jeden z kandydatów zapytany o wóz z powstania listopadowego umiał wymienić jednego: „Kościuszkę, inny zapytany o sienkiewiczowski „Potop” rozpoczął swe sprawozdanie od nieśmiętego zaznaczenia, że akcja dzieje się w czasach przedhistorycznych. Dziś oni obaj oddają się studjom akademickim. Czy ci młodzi ludzie przynależą do naszej kultury? Czy można u nich mówić o elementarnym choćby wykształceniu? Bo nie mówię oczywiście o przypadkowych lapsusach, lecz o kardynalnych brakach, jakich całe szeregi miałem sposobność poznać zwiedzając różne zakłady. Poziom szkół akademickich mimo samoobrony drogą wprowadzenia numerus clausus albo egzaminów wstępnych z konieczności się obniża, jeśli do nich wchodzi młodzież nie należycie przygotowana, a to zagraża wprost naszej kulturze duchowej.

Złożyły się na ten stan najprzeróżniejsze czynniki. Wojna sama rozpręgająca życie, rozbijająca różny, wprowadzająca nędzę, burząca porządek szkolny choćby przez częste ferie węglowe, przereźdzenie personalu nauczycielskiego, czasem nawet zupełne zniszczenie szkoły, lub skazanie na tulaćkę po obcych zakamarkach, rzucająca starszą młodzież w rowy strzeleckie — to pierwszy czynnik dewastacji duchowej.

Do obniżenia poziomu przyczyniły się w dalszym ciągu rozmaite zarządzenia dawnego rządu austriackiego, mające na celu zapewnienie uczniom patentu, choćby bez treści. Niemoralna ta metoda ujawniająca się w wojennych maturach, odkomenderowaniu uczniów na parę tygodni do szkoły zdezerorientowały społeczeństwo, a rozstroiły szkołę, przyzwyczajając do powierzchownego zbywania obowiązku, do pozoru zamiast treści.

Z przewrotami powojennymi nastąpiły nowe komplikacje. Nasza dziełnica musiała zasilić cały zabór pruski i kresy wschodnie, stąd przereździły się rzesze nauczycielskie, względnie przyjęły jednostki wcale nie wyborowe. Gdy przed wojną dążyło się, by siły nieegzaminowane były czemś przejściowym, dziś w wielu bardzo zakładach mamy nauczycieli, którzy wcale nie przechodzili studjów wyższych.

Zachęcone łatwością zdobycia patentu, przy zabieganiu właściwego doboru, weszły do szkoły żywiły wcale nie nadające się do studjów wyższych, obniżające poziom tem bardziej, że wobec zmienionych warunków społecznych rekrutowały się z warstw kulturalnie nisko stojących, albo nam obojętnych, neutralnych, nawet obcych, jeśli nie wrogich. Nastąpiło przedłużenie żywiołem, stanowiącym tylko bajast w szkole, która przecie nie jest powszechna, lecz powinna być przeznaczona dla wybrańców.

Więc myli się autor artykułu w nrze 77 „Słowa” zt. „Nowoczesne prądy wychowawcze w szkole średniej w teorii i praktyce”, sądząc, że nowe plany, albo ikaś niezrozumiała bezwzględność pedagogów powoduje smutne zjawisko, iż młodzież podjąć wymaganiom nie może”. Nastąpił tu w wywodach autora błąd „post hoc, ergo propter hoc”. Właśnie nowe plany przerzucające ciężar pracy na naukę w szkole, ograniczające ilość przedmiotów i podręczników, a zastępując kucię samodzielną pracą ułatwiają zdobycie wiedzy bez „instruktorów” i książek! A jeśli mimo to w jednym z zakładów usunięto przeszło 90 uczniów, to zapewne jest to objaw nienormalny, nawet chorobliwy, ale w pewnych wypadkach operacja, choćby bardzo bolesna, jest jedynym skutecznym zabiegiem. Zresztą operacje takie musiały odbyć się i w zakładach nie zreformowanych, prowadzonych wedle dawnych planów austriackich. Szkoła średnia, powinniśmy o tem pamiętać, jest dla wybrańców, którzy mają stanąć na czele społeczeństwa, a nie fabryka patentów. Więc nie twórczość „oddziaływań dla uczniów słabszych”, ale przeciwne omyślny dobór, by tylko ci, co przedstawiają prawdziwą wartość zdobywali dyplomy i patenty, i byli potem na stanowiskach odpowiedzialnych czynnikami twórczym, a nie zawadą, umożliwienie tym jednostkom, w razie potrzeby, prawidłowego odbycia nauki drogą społecznej pomocy, by nie tylko dzieci paskarzy mogły korzystać ze skarbów wiedzy, to zadania dzisiejszej chwili. A „słabsi” mają dużo pola pracy w innych dziedzinach, zwłaszcza, że przecie dziś wiedza i nauka wcale nie są warunkiem życia, kto wie nawet czy nie pewnym utrudnieniem. Ze warunków wojennych wreszcie musimy przejść w okres i normy pracy prawidłowej pokojowej.

L. Bykowski.

Pensjonat „POLONIA” Batorego 34, pokój z całym utrzymaniem. n936

Zapisać się do „Rozwoju”.

Z Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika.

Na posiedzeniu naukowym Oddziału lwowskiego, w dniu 28 marca br., przedstawiła p. Zofia Mayerówna wyniki swych badań przeprowadzonych w Instytucie Zoologicznym tuż, Uniwersytetu nad gruczołem tarczycowym płazów w okresie metamorfozy.

Ponieważ gruczoł ten, wprowadzony ze zwierzęcia ssącego, do organizmu larwy płaza, wywołuje tam zmiany bardzo doniosłe, przyspieszając niepomniernie przeobrażenie, można było oczekiwać, że i rola ich własnych organów, a w szczególności gruczołu tarczycowego musi być też niepoślednia.

Celem stwierdzenia tej zależności przystąpiła prelegentka do badań nad gruczołem tarczycowym żaby jadalnej, zaczynając od obliczenia jego objętości w poszczególnych stadiach rozwojowych. Na podstawie tych pomiarów można było stwierdzić, że gruczoł zwiększa znacznie swoją objętość z chwilą gdy kijanka zbliża się do okresu metamorfozy, a maksimum tego rozrostu przypada na okres najsilniejszego przeobrażenia, który uzewnętrznia się redukcją jelita i ogona. Budowa wewnętrzna gruczołu również ulega zmianom. Małe, kuliste jego pęcherzyki powiększają się znacznie, wzrasta też ich liczba, nabłonek staje się wybitnie cylindryczny i zmienia się wygląd koloidalny. Zmiany te, jak już wspomniano, uwidoczniają się w okresie metamorfozy żaby jadalnej, można tedy przypuszczać, że w tym okresie wzmagają się też najbardziej i funkcja gruczołu.

Podobnie zachowuje się on u większości naszych płazów krajowych, największe jednak zmiany zaznaczają się u tych gatunków, które cechuje skłonność ku neoteni.

Gruczoł tarczycowy kijanki przeobrażającej się przypomina wcale dokładnie gruczoł człowieka cierpiącego na chorobę Basedowa, natomiast nieczynny gruczoł żaby starej, to obraz rekonwalescencji po tej chorobie.

Ponieważ Struma Basedovii leczy się promieniami Roentgena, przeto prelegentka próbowała ich wpływu na gruczoł kijanek. Przy naświetlaniu samego tylko gruczołu reakcja przebiegała tak jak w początkowych stadiach leczenia u człowieka. Tam zaś, gdzie naświetlano cały organizm tarczyki wykazywał b. silną hyperfunkcję, a zwierzęta ginęły nie dochodząc przeważnie do metamorfozy. Z tych doświadczeń można wnioskować, iż gruczoł tarczycowy płazów mimo swej doniosłej roli w okresie przeobrażenia posiada bardzo małą autonomię i że do normalnego przebiegu tego procesu potrzeba harmonii innych organów. Przypuszczenia te potwierdzają również badania gruczołów zwierząt karmionych substancją tarczycową i grasicową. Następnie mówił prof. dr. Julian Tokarski o nowej skale magnetycznej z Gór Świętokrzyskich. Odkrył ją tam przed paru laty zasłużony badacz Gór Świętokrzyskich p. Czarnocki i określił jako dżwabaz. Ścisłe badania przeprowadzone przez prelegenta w Instytucie Mineralogicznym tuż, Politechniki wykazały jednak, iż skala ta jest bazaltem, wieku prawdopodobnie młodo-trzeciorzędowego.

W dyskusji zabierali głos prof. Siemradzki, Arcowski i prelegent.

GŁOSY PUBLICZNE.

Lwowskie kinoteatry.

We Lwowie istnieje 14 kinoteatrów, z których zaledwie cztery jest w rękach Towarzystw o celach dobra publicznego, reszta zaś w rękach prywatnych osób, nie wiele, lub nie mających wspólnego z polskością a nawet wrogo dla niej usposobionych.

Licząc wyłącznie na zysk, nie przebiegają w treści dawanych programów, demoralizują młodzież, oswajając ją z wszelkiego rodzaju zbrodnią.

I to im nie wystarczy, uzyskane koncesje puszczają na pasek, zarabiając tym sposobem dalsze miliony, czego dowodem obecnie przez policję zamknięte lwowskie kina „Warszawa” i „Wanda”.

Spółceństwo polskie, głęboko zaniepokojone tymi niezadowolonymi stosunkami, zwraca się z gorącą prośbą do Pana Wojewody, aby w nie wglądał i położył tamę demoralizacji młodzieży i paskowaniu kina. Według ustawy o kinach z roku 1912, licencje na kinoteatry należy nadawać w pierwszym rzędzie Towarzystwom o celach dobroczynności publicznej, wzgl. o celach oświatowych, jak nie mniej społecznych. Towarzystw takich we Lwowie jest bardzo wiele, cierpią one stale na brak gotówki, a mogą je łatwo uzyskać z prowadzenia kin, tembardziej, że społeczeństwo nasze jest już wysiłone różnymi datkami na cele społeczne i narodowe. Towarzystwa takie uzyskawszy licencje na kina, uwzględniłyby nadto stronę moralną przedstawień. Społeczeństwo polskie nie spocznie w tej walce o cele dobra publicznego dopóki Pan Wojewoda, znany ze swej bezstronności i energii nie usunie złego. Śladami Jego zechcą też zapewne pójść inni Panowie Wojewodowie Małopolski, tj. krakowski, stanisławowski i tarnopolski, w tej drodze należałoby wyczekiwać ogólnej poprawy stosunków w dziedzinie kinoteatru.

Wielki KoncERN Naftowy

poszukuje

Trzech Młodych Inżynierów

budowy maszyn lub górnictwa.

władających zupełnie biegle językiem angielskim, silnych fizycznie, mogących pracować jako robotnicy przy próbach wiercenia w Polsce nowym systemem amerykańskim.

Oferty z odpisami świadectw i podaniem warunków należy wnosić pod „ROTARY” do Administracji tego pisma 1608

Wiadomości bieżące.

Lwów, 18 kwietnia.

TEATR WIELKI.

We wtorek 18 kwietnia o g. 3:30 „Krag interesów” maskarada. O g. 7:30 „Wielki wieczór balu”. W środę 19 kwietnia o godz. 7:30 „Żydówka”, opera w 3 aktach Halevy’ego

TEATR MAŁY.

We wtorek 18 kwietnia o g. 7:30 „Kontrolor wagonów sypialnych”. W środę 19 kwietnia o godz. 7:30 „Kontroler wagonów sypialnych”, farsa w 3 aktach Bissona.

TEATR NOWOŚCI.

We wtorek 18 kwietnia o g. 7:30 „Dama w gronostajach”. W środę 19 kwietnia o g. 7:30 „Szał miłości”, operetka w 3 akt. (premiera).

Biuro koncertowe M. Tuerka.

Środa 19 kwietnia Arnold Földesy, wiolonczelista

„APOLLO”, „Dzika kotka”, komedia groteskowa z Polą Negri. Zmiana repertuaru od poniedziałku 17. kwietnia br.

— Do Włosa wyjechał jako reprezentant Lwowa wiceprezydent dr. Stahl i r. Majerski.

— Trzeci z kolei odczyt z cyklu o higienie dziecka, urządzany jak i poprzednie przez Amerykański Czerwony Krzyż, odbędzie się w tym tygodniu, we środę 19. kwietnia o 7.30 wieczorem w sali Izby Rękodzielniczej na placu Strzeleckim. Odczyt ten będzie nosił charakter specjalnej pogadanki dla rodziców; jest to drugi z kolei odczyt urządzany w Izbie Rękodzielniczej na żądanie publiczności, ponieważ na pierwszym z nich w dniu 8. kwietnia nie wszyscy mogli być obecni. Pogadankę ilustrować będą bardzo ciekawe filmy kinematograficzne, po której nastąpi bezpłatne rozdanie broszurek z dziedzin higieny dziecka i propagandy w kierunku zorganizowania opieki społecznej nad zdrowiem dzieci. Broszurki te noszą tytuł: „Do Matek Polek” i „Co uczyni Polskę silną i potężną”.

— Rezultaty daniny. Według komunikatu Ministerstwa Skarbu do dnia 25. marca wymierzono daninę łącznie na 88,977.869.000 Mk. Do tego dnia wpłacono około 25 proc. wymienionej sumy, a mianowicie 22,492.478.000 Mk. Największe wpływy wykazują Izby skarbowe: Krakowska, Pomorska, Wielkopolska, Lwowska i Warszawska. Ostatnie miejsce co do wpływów zajmuje Izba skarbową w Łodzi.

— Ostatni Mohikanin. Zdawałoby się, że epoka „ogonków” należy już do przeszłości. Oko, przyzwyczajone za czasów wojny do długich, ludzkich węzów, co wily się na każdej prawie ulicy, jak ichtio czy plesiosaury, zaczynało już tęsknić za nimi, gdyż przyzwyczajenie — to druga natura. Tęsknotę ukoić można było tylko na dworcu kolejowym, który w pewnych godzinach stawał się olbrzymim zjawiskiem węzów, czy hajających na bilety. Od pewnego czasu plesiosaurus taki ukazuje się stale w godzinach popołudniowych na ul. Batorego przed inwalidzkim sklepem. Olbrzymi ten wąż karmi się tytoniem a pozostaje widocznie pod specjalną opieką Urzędu dla konserwowania zabytków przeszłości, bo gdyby nie to, możnaby otrzymać tytoni w innych trafikach, a plesiosaurus znikłby bez śladu. (t)

— Szarobójstwo szynkarza. W pierwszy dzień świąt około 5-tej popołudniu z ganku III. piętra w domu przy ul. Łukaszyńskiego rzucił się na bruk podwórza restaurator Wolisch. W drodze do szpitala zmarł. — Brat denata zapewnił, że nie było żadnego powodu do samobójstwa prócz rozstroju nerwowego.

— 100 procentowa podwyżka. Marek Markus podnajmował Szarocie Bik mały pokój za 10.000 mk. Uważając, że wszystko podrożało w ostatnich czasach, zażądał od niej 20.000 mk., na co p. Szarota Bik się nie zgodziła, wobec tego Markus przy interwencji por. Gaugla z Jarostawia urządził jej burliwą niedzielną wielką nocną, zapowiadając, że jeśli się nie wyniesie, to ją zabije. Tak przynajmniej opowiedziała w policji p. Szarota Bik prosząc o pomoc.

OGŁOSZENIA.

J. DREXLER & SYNOWIE
Lwów, plac Kapitulny 2

Magazyn pościeli
1434 i poleca
bielizny

Kolbry Materace Kocy Półna Szyfony Zatyfisy Woale Krefony Bieleznię Gotowa na miarę

„**AURORA**” ⁹⁰⁸ Fabryka tutek „**AURORA**” = ::::: L W Ó W :::::
jedynie najtańsza i najhygieniczniejsza w swych wyrzuchach. — Wytrzymuje wszelką konkurencję. plac Bernardyński I. 3

Dentysta Dr. Lewandowski plac Halicki 7, II p. nad kawiarnia Centralna. 5135

KUPNO I SPRZEDAŻ.

Jest okazynie do sprzedania kasa wertheimowska (mniejsza). Wiadomość u właściciela domu Zimorowicza 4 tylko od 4—5 popołudniu. 1553

Używane sztuczne zęby, precjoza, złoto, srebro, klejnoty, perły. kupuje wyplacając najwyższą wartość Strauch, jubiler, Lwów, Legionów 29. 1531

Kamienie młyńskie pierwszorzędną fabrykat czeski — (Trapp), oraz kompletne zeszkła y do kamieni, natychmiast ze składu poleca „**Rolindustria**” S. A. Lwów, Fredry 9, telef. 653. Żądać ofert. 1610

MIESZKANIA

Mieszkanie w Toruniu 4 pokoje, przedpokój, łazienka, spiżarka, kuchnia, pokój służbowy, weranda, ogródek w najpiękniejszej dzielnicy miasta naprzeciw parku, do zamiany za podobne we Lwowie, Krakowie lub innym większym mieście Małopolski. Zgłoszenia Toruń, Rybacka 57, Barmańska. 1226

Iwonicz Pensjonat Zofijówka (Małopolska) poleca pokoje z utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmuje KL. STUĐENCKA — Zakopane — Willa KRYSIA. 1647

POSADY POSZUKIWANE.

„**SARMACJA**” w. firmy Dla Biur KSIĘGI handlowe, amerykańskie, bankowe 1532 kwitariusze i bloczki kasowe, papiery kancelaryjne, listowe i rysunkowe. Przybory szkolne i kancelaryjne.

Pracownia sukien damskich Rozalji Boardon, Lwów, Rutowskiego 8, sprzedaje wszelkie formy, na żądanie fastryguje, oraz kurs kroju i szycia. 5210

RÓŻNE DONIESIENIA.

Zniwiarka Cormicka, kosiar-ka, siewnik Westfalia 1642 prawie nieużywane do sprzedania Jarecki, Pstrągowa p. Czudec.

Dostarczamy heks i wysokokaloryczny węgiel górnośląski wagonowo. Zakupimy słomę żytnią prasowaną. Tadeusz Wasung i Ska, Dom rolniczo -- handlowy Lwów, Koralmicka 8, tel. 286. 1593

Nasiona

1640 najświeższe warzyw i korupów erfurckie i krajowe w torebkach małowanych po 25 i 35 mkp. tylko hurtownie dla sklepów i Kółek rolniczych z odpowiednim rabatem najmniej 200 pakietów wysyła Anaszkiewia Franciszek, Przeworsk.

Podpułkownik Józef Sopotnicki

Kampania polsko-ukraińska

Doświadczenia bojowe i operacyjne.

Z 12 szkicami

Do nabycia w Kantorze „Słowa Polskiego” po cenie 520 Mk.

Zamówienia na powyższe dzieło przysyłać należy do Spółki Nakładowej „Ourodzienie” Lwów, Zimorowicza 11—15 które udziela 25 proc. rabatu i wysyłać będzie w paczkach pocztowych za zaliczką.

NAJWIĘKSZY — WYBOR

Urządzeń kuchennych

WSZELKIEGO RODZAJU

w specjalnym składzie NACZYŃ

R. KALCZYŃSKI
LWÓW
12 SOBIESKIEGO 12

POLECA

22 najlepsze wirówki szwedzkie, fińskie i niemieckie brały udział w konkursie wirówek Smilten na Łotwie

Ze wszystkich tych wirówek najwyższe odznaczenie dostała

LACTA

fińska wirówka za najlepsze odznaczenie i mocną budowę

Wirowki LACTA i MILKA reprezentuje Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich

Warszawa, Hoża 51.

109

Sprzedaż na Małopolskę Małopolski Związek Mleczarski Związek Ekonomiczny Kółek Rolniczych, inż. Schuman, Lwów, Pańska 23.

WYROBY SZCZOTKARSKIE

poleca najtaniej

1213

Ludwik Hozowski, Lwów

AKADEMICKA 3.

Ważne dla mechaników i właścicieli wozów „Ford” oryginalne części składowe nadeszły

sprzedaż po c nach fabrycznych 1644

Autogarage, Witold Tranda, Lwów, ul. Podleskiego 2.

Syndykat Rolniczy

Lwów, pl. Marjański 10

dostarcza natychmiast gwarantowane odsiewy owsa szwedzkiego „Zwycięzca” Złote deszcze i Ligowo,

jęczmień „Harma” II odsiew, łubin sieni-ny niebieski, koniczyne czerwoną bez kanianki, 1548

kupuje kartofle jadalne

FOTELE-KRZESŁA

STYLOWE i zwyczajne z twardego lub miękkiego drzewa poleca najtaniej

MEBLE

stylowe podług wzorów na zamówienie

WYPRAWY KUCHENNE

w wielkim wyborze

poleca pracownia stolarska p. f. 1050

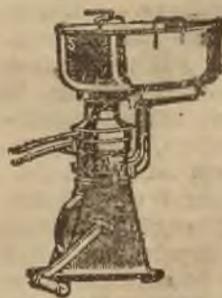
Gabryel Barański

Lwów, ul. Kochanowskiego 37.

CZAPKI

sportowe męskie i damskie, wojskowe, urzędnicze i studenckie Przybory wojskowe w wielkim wyborze poleca 1327

Jan Witman we Lwowie, Trybunańska 1.

WIROWKI

oryginalne

SZWEDZKIE

VIKING i DIABOŁO

poleca

1408

Antoni HALSKI Lwów SOBIESKIEGO 3.

Zarząd dóbr Putiatyńce

poszukuje kieratu używanego

zdanego do użytku na sile jednego konia. Wiadomość Torosiewicz, Nabelaka 41. 1627

SUKNA

w wielkim wyborze na obrania męskie, sportowe, płaszcze, zarzutki, kostjamy, płaszcze damskie i t. p.

poleca

FABRYCZNY SKŁAD SUKNA
RALSKI & GROCHOLSKI
LWÓW, ul. RUTOWSKIEGO 7.

(naprzeciw Katedry)

1422